

Міністерство освіти і науки України.
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ „ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

„ЗАТВЕРДЖЕНО”

Радою суспільно-гуманітарних наук

Протокол № _____ від „_____” _____ 20012 р.

Голова Ради проф. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л.

Заст. Голови Ради проф. НІКОЛАЄНКО В.І.

„ЗАТВЕРДЖЕНО”

Декан факультету _____

(прізвище, ініціали)

(підпис)

„_____” _____ 2012 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни Спеціальні питання філософії

(найменування дисципліни)

Підготовки _____

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

За спеціальністю _____

(код і назва спеціальності)

Напряму підготовки _____

(код і назва напряму підготовки)

Відповідальний лектор

(прізвище, ініціали)

(підпис)

„_____” _____ 2012р.

Розглянуто на засіданні кафедри філософії

„27” червня 2012 р.

Протокол № 11

Завідувач Бардін О.М.

Харків 2012

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

„УЗГОДЖЕНО”

_____ (найменування спеціальності)

_____ (підпис завідувача кафедрою)

”_____” _____ 200__ р.

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри					
Номер протоколу					
Підпис завідувача кафедрою					
Підпис декана факультету					
Дата затвердження					

Розподіл навчального часу

№ теми	Найменування теми	Загальний обсяг годин	Аудиторна кількість годин	Лекції годин	Семінари годин	Самостійна робота годин	Семестр
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Предмет філософії науки.	8	4	2	2	4	11
2	Філософія науки як прикладна логіка: логічний позитивізм. Фальсифікаціонізм К.Поппера.	6	2	2		4	11
3	Розрив з кумулятивізмом: Томас Кун. Епистемологічний анархізм Пола Фейєрабенда.	8	4	2	2	4	11
4	Сучасна філософія пізнання: основні категорії й принципи.	6	2	2		4	11
5	Наукове знання, його природа й типологія.	6	2	2		4	11
6	Структура пізнавальної діяльності, її особливості в науковому пізнанні. Про розуміння людської діяльності.	8	4	2	2	4	11
7	Проблема надійності знання. Поняття істини у філософії науки.	8	4	2	2	4	11
8	Філософські основи методології наукового дослідження.	8	2	2		6	11
9	Логіка процесу наукового дослідження.	8	2	2		6	11
10	Рівні й методи наукового дослідження.	14	8	4	4	6	11
11	Наукове пояснення. Семантична концепція розуміння.	6	2	2		4	11
12	Нові методології в сучасній філософії науки. Синергетика, евристика.	8	3	2	1	5	11
13	Проблеми динаміки наукового пізнання.	6	2	2		4	11
14	Основи диференціації наук. Можливості науки.	8	4	2	2	4	11
Всього		108	45	30	15	63	

1.2. План вивчення навчальної дисципліни

Порядковий № заняття	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, С)	Кількість годин	Номери семестрів, найменування тем і питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу студентам.	Потрібний рівень сформованості знань та умінь для кожного питання	Інформаційно-методичне забезпечення
1	2	3	4	5	6
1	Л	2	Т.1. Предмет філософії науки. <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність філософії. 2. Філософія науки: становлення та етапи. 3. Функції і роль філософії в науковому пізнанні. 4. Наука як об'єкт полі дисциплінарного вивчення. 5. Наука як система знання. 6. Наука як діяльність. 	32	Рекомендована література
2	С	2	Т.1. Предмет філософії науки. <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як складне культурно-історичне явище, яке змінюється. 2. Основні функції філософії в науковому пізнанні. 3. Наука як об'єкт полі дисциплінарного вивчення. 4. Методологія науки. Методологічний аналіз. Логіка науки. 5. Динамізм і незавершеність науки. 6. Наука як діяльність. 	32	Рекомендована література
3	Л	2	Т.2. Філософія науки як прикладна логіка: логічний позитивізм. Фальсифікаціонізм К. Поппера. <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічна концепція логічного позитивізму. 2. Проблема демаркації. 3. Принцип верифіцируемості. 4. Філософські і логічні передумови фальсифікаціонізму К. Поппера. 5. Фальсифіцируемість як критерій демаркації. 	32	Рекомендована література

1	2	3	4	5	6
4	Л	2	<p>Т.3. Розрив з кумулятивізмом: Томас Кун. Епістемологічний анархізм Пола Фейєрабенда.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття парадигми як найважливіше у концепції Т. Куна. 2. Поняття „нормальна” наука за Т. Куном. 3. Поняття наукової революції в концепції Т.Куна. 4. Критика наївного кумулятивізму П. Фейєрабендом. 	32	Рекомендована література
5	С	2	<p>Т. 2-3. Історичні границі, коріння та умови виникнення філософії науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічна концепція логічного позитивізму. 2. Емпіричний базис як найважливіше поняття методології логічного позитивізму. 3. Проблема демаркації. 4. Філософські й логічні передумови фальсифікаціонізму К. Поппера. 5. Поняття парадигми як найважливіше в концепції Т.Куна. 6. Критика наївного кумулятивізму П. Фейєрабендом. 	32	Рекомендована література
6	Л	2	<p>Т.4. Сучасна філософія пізнання: основні категорії й принципи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія пізнання: діалог підходів. 2. Поняття суб'єкта й об'єкта, їх багатолікість і багаторівневність. 3. Почуттєве й логічне (абстрактне) пізнання. 	32	Рекомендована література
7	Л	2	<p>Т.5. Наукове знання, його природа й типологія.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знання, його природа й типологія. 2. Розуміння знання Платоном і Аристотелем, апіорне знання за І. Кантом, абсолютне знання в розумінні Г.Гегеля. 3. Знання в його співвідношенні з реальністю, свідомістю, типами діяльності. 4. Раціональне, його типи, співвідношення з ірраціональним у науковому пізнанні. 5. Поняття структури й види структур наукового знання. 	32	Рекомендована література
8	Л	2	<p>Т.6. Структура пізнавальної діяльності, її особливості у науковому пізнанні. Про розуміння людської діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Репрезентація як засіб уявлення об'єкта в повсякденному й науковому знанні. 2. Інтерпретація як науковий метод і базова процедура пізнання. 3. Соціальна природа пізнавальних конвенцій. 4. Суб'єктивний, об'єктивний, соціальний зміст діяльності. 	32	Рекомендована література

1	2	3	4	5	6
9	С	2	Т. 4-6. Філософія пізнання. 1. Філософія пізнання: діалог підходів. 2. Почуттєве й логічне (абстрактне) пізнання). 3. Знання, його природа й типологія. 4. Раціональне, його типи, співвідношення з ірраціональним у науковому пізнанні. 5. Поняття структури й види структур наукового знання. 6. Структура пізнавальної діяльності, її особливості в науковому пізнанні.	32	Рекомендована література
10	Л	2	Т. 7. Проблема надійності знання. Поняття істини у філософії науки. 1. Скептицизм і пізнаванність світу. 2. Епістемологічний релятивізм. 3. Проблема істини в епістемології й філософії науки. 4. Сучасна відмова від поняття істини. 5. Істинні оцінки знання в історії пізнання. 6. Наукова раціональність і істина.	32	Рекомендована література
11	С	2	Т. 7. Проблема надійності знання. Поняття істини у філософії науки. 1. Скептицизм і пізнаванність світу. 2. Епістемологічний релятивізм в історії філософії пізнання. 3. Проблема істини в епістемології й філософії науки. 4. Сучасна відмова від поняття істини. 5. Істинні оцінки знання в історії пізнання. 6. Відношення між поняттями „абсолютна істина-відносна істина”. 7. Наукова раціональність і істина. Раціональність як відповідність „законам розуму”.	32	Рекомендована література
12	Л	2	Т.8. Філософські основи методології наукового дослідження. 1. Сутність повсякденного й наукового пізнання. 2. Поняття про метод і методологію наукового дослідження. 3. Типологія методів наукового дослідження.	32	Рекомендована література
13	Л	2	Т.9. Логіка процесу наукового дослідження. 1. Наукові факти і їхня роль у науковому дослідженні. 2. Поняття наукової проблеми, її постановка й формулювання. 3. Зміст наукової гіпотези, її висування й формування. 4. Сутність теорії і її роль у науковому дослідженні.	32	Рекомендована література

1	2	3	4	5	6
14	Л	4	Т.10. Рівні й методи наукового дослідження. <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття й зміст рівнів наукового дослідження. 2. Методи збору емпіричної інформації. 3. Методи теоретичного узагальнення емпіричної інформації. 4. Теоретичні методи наукового дослідження. 	32	Рекомендована література
15	С	4	Т. 8-10. Методологія наукового дослідження. <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про метод і методологію наукового дослідження. 2. Типологія методів наукового дослідження. 3. Наукові факти і їхня роль у науковому дослідженні. 4. Актуалізм і теоретизм. 5. Що значить поставити та як сформулювати проблему. 6. Гіпотеза. Види гіпотез. Змістовний аспект гіпотези, її структура. 7. Поняття теорії як форми наукового знання. 8. Методи збору емпіричної інформації (спостереження; експеримент; порівняння й вимір). 9. Загально логічні методи наукового дослідження (аналіз; синтез; абстрагування; узагальнення; індукція; дедукція; аналогія та інші). 10. Теоретичні методи наукового дослідження (форалізація; ідеалізація; аксіоматичний метод; гіпотетико-дедуктивний метод; сходження від абстрактного до конкретного). 	32	Рекомендована література
16	Л	2	Т. 11. Наукове пояснення. Семантична концепція розуміння. <ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснення як найважливіша функція наукової теорії. 2. Семантична концепція розуміння. 3. Розуміння як інтерпретація. 	32	Рекомендована література
17	Л	2	Т. 12. Нові методології в сучасній філософії науки. Синергетика, евристика. <ol style="list-style-type: none"> 1. Синергетика – як один із провідних напрямків сучасної науки. 2. Самоорганізація – джерело й основа еволюції систем. 3. Евристика як розділ методології. 	32	Рекомендована література

1	2	3	4	5	6
18	С	1	<p>Т.12. Нові методології в сучасній філософії науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Синергетика – як один із провідних напрямків сучасної науки. 2. Моделі методологічної рефлексії над синергетичною дослідницькою стратегією. 3. „Нелінійність” як одне з вузлових концептуально значимих понять. 4. Самоорганізація – джерело й основа еволюції системи. 5. Евристика як розділ методології. 6. Моделі евристичної діяльності. 	32	Рекомендована література
19	Л	2	<p>Т.13. Проблеми динаміки наукового пізнання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення й розвиток наукової теорії. 2. Проблема раціональності наукового пізнання. 3. Методологія науки й творчості. 4. Моделі наукового пошуку. 	32	Рекомендована література
20	Л	2	<p>Т.14. Основи диференціації наук. Можливості науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Онтологічна, гносеологічна, соціальна підстава диференціації наук. 2. Гносеологічний статус наукової картини світу. 3. Ціннісна суверенність науки. 	32	Рекомендована література
21	С	2	<p>Т. 14. Основи диференціації наук. Майбутнє науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Онтологічна, гносеологічна, методологічна, соціальна підстава диференціації наук. 2. Наукова картина світу. 3. Космологічні моделі картини світу. 4. Трансперсоналістичне пізнання світу. 	32	Рекомендована література

**1.4. Розподіл викладачів за потоками та навчальними групами
на _____ навчальний рік**

Семестр	Вчене звання, ступінь, прізвище, ініціали викладача	Вид занять	№№ потоків, навчальних груп

Завідувач кафедру _____
"_____" _____ 200__ р.

1. Засоби для проведення поточного контролю

Коли проводиться (№ заняття)	Варіанти і зміст модульних контрольних робіт (контрольних робіт)
1	2

2. Інформаційно-методичне і матеріальне забезпечення

№ п/п	Назви підручників, навчальних посібників, методичних вказівок, каталог інформаційного і матеріального забезпечення	Де застосовується
1	2	3
ФІЛОСОФІЯ		
1	Андреев И.Д. Теоретическое мышление: сущность и основные принципы.-М.: -1982.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
2	Баскаков А.Я., Теленков Н.В. Методология научного исследования. – Киев: МАУП. – 2004 г.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
3	Будко В.В. Философия науки. – Харьков: Консум. – 2005 г.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
4	Герасимов Н.Г. Структура научного исследования.-М.: -1985.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
5	Камю А. Бунтующий человек.-М.: -1990.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
6	Кохановский В.П. и др. Философия для аспирантов. – Ростов - на Дону: Феникс. – 2003 г.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
7	Кочергин А.Н. Научное познание: формы, методы, подходы.-М.: -1991.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
8	Кузнецов Б.Г. Современная наука и философия.-М.: -1981.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
9	Курочкина М.С., Коваленко Е.М. Методы и формы научного познания. Конспект лекций по курсу философии.-Харьков:-1993.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
10	Микешина Л.А. Ценностные предпосылки в структуре научного познания.-М.: -1990.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
11	Научно-технический прогресс и человек.-Киев:-1988.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
12	Никифоров А. Философия науки: история и теория. – М: Идея-Пресс. – 2006 г.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
13	Новая технократическая волна на Западе.-М.: -1986.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
14	Поппер К. Логика и рост научного познания.-М.: -1983.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.
15	Ушаков Е.В. Введение в философию и методологию науки. – М: Экзамен. – 2005 г.	В процесі підготовки до семінарських занять, співбесід до модульного контролю та іспитів.

3. Лист внесення змін до робочої навчальної програми

Порядковий № заняття	Зміст змін, які вносяться
1	2